

Engle og støv

Af Lars Ahn

Støv. Forbandede støv. Det er overalt, og det trænger ind overalt og ødelægger maskinerne. Men hvis det ikke var for støvet, ville far ikke have noget at lave, for det er hans job at rense maskinerne og få dem til at virke igen.

Da jeg var lille, tænkte jeg, han måtte være dygtig til sit arbejde, siden Selskabet blev ved med at sende ham alle mulige steder hen. Nu er jeg mere i tvivl, for hvis han er så dygtig, hvorfor bliver han kun sendt hen til dødssyge steder som Støvby?

Der er ingen pæn måde at sige det på, men Støvby er røv og nøgler. Det er udørkenen over alle udørkener. Støvby får Hedeberg - en af mine tidligere bopæle - til at ligne en pulserende storby, og jeg har ikke meget pænt at sige om Hedeberg, bortset fra at den i det mindste havde en togstation og en lille base til luftskibe. I Støvby er du nødt til at spørge om vej for at finde noget, der minder om en hovedgade. Vi har ikke engang en togstation, for den ligger ude ved stenbruddet, og de eneste luftskibe vi ser, er dem, som en sjælden gang passerer så højt oppe på himlen, at man skulle tro, de bevidst prøver at undgå os.

Og så er der støvet. Da vi ankom til byen, tænkte jeg, det var sejt, at alle gik rundt med beskyttelsesbriller og store halstørklæder. Jeg håbede, det betød, at folk her var modebevidste, men det var kun indtil, det begyndte at blæse op. Så gik det op for mig, at det handlede om overlevelse.

Støvet her kan ikke sammenlignes med det støv, jeg har oplevet alle andre steder, og tro mig, jeg har set masser af støv i mine 14 leveår. Hvis almindeligt støv svarer til en snebyge, så er dette støv som den allerfineste støvregn, bortset fra at det er i stand til at trænge igennem alt. Det findes ikke kun i luften, det er også i husene, i maden og i vandet. Men det er ikke engang det værste. Trods tørklæderne for munden kan du ikke undgå at få støvet i lungerne, så ikke alene knaser dine tænder konstant, men alle går rundt og hoster, og uanset hvor meget du vasker dit hår, er det stift af støv.

Jeg kan ikke engang tillade mig at klage, for vi skal kun bo her i en periode, men for mange er dette hele deres liv. I mine værste stunder kan jeg godt frygte, at vi aldrig kommer videre, for ingen af de andre steder har vi boet i mere end et år. Nu har vi snart været her i to år, og far har

stadig ikke hørt noget fra Selskabet, selv om han påstår, han har rykket for nye ordrer.

Hvis man som jeg har tilbragt hele barndommen med at flytte rundt, kan det gå to veje: Enten bliver man typen, der er god til at tilpasse sig og hurtigt får nye venner, eller også bliver man en enspænder, der ikke knytter sig til andre, fordi det alligevel ikke kan betale sig. Gæt selv, hvilken kategori jeg tilhører ...

Mine forældre er for længe holdt op med at spørge, om jeg ikke skal invitere nogle venner med hjem, hvilket jeg både er lettet og inderst inde måske også en smule skuffet over. De spørger heller ikke om, hvordan det går i skolen, men det er mere fordi, det nok er det eneste område, hvor de ikke har grund til bekymring. Jeg har altid været god til at læse og skrive, men mit absolutte yndlingsfag er tegning. Problemet er bare, at de steder hvor jeg har boet, gør den slags lige så megen nytte som en pynteparasol. Hvis jeg skulle gøre gavn herude, skulle jeg have været god til mekanik og fysik ligesom far, eller jeg skulle være ferm til at knokle og bruge hænderne som mor. Så havde jeg hurtigt kunnet finde noget at tale om med de andre i skolen.

I stedet tilbringer jeg timerne med at regne ud, hvor mange gange jeg kan række hånden op, før mine klassekammerater begynder at hade mig. Det seneste år er jeg begyndt at tjene lidt lomme penge ved at være hjælpelærer i de yngste klasser, og jeg har hørt skoleinspektøren foreslå mine forældre, at de bør sende mig på seminaret. Men bare tanken om at jeg skal ende mine dage som lærer for små børn med støv og snot i ansigtet, får mig til at dø indvendigt.

Og pludselig en dag er hun dér, som en engel der er faldet ned fra himlen. Hun sidder ved vores spisebord, da jeg kommer hjem fra skole, og til min store overraskelse er far der også, selv om han først plejer at have fri om et par timer. Han rejser sig, da han ser mig stå i døråbningen, men det er mor, som præsenterer vores gæst.

"Elvira, dette er baronesse Iva, en ven af familien."

Det er svært at sige, hvad der kommer mest bag på mig. At mor og far kender en baronesse, eller at hun er som taget ud af siderne fra de eventyrromaner, jeg holder af at læse, med sit lange, bølgende, røde hår og sin hud, der er så meget lysere end vores. Hun går også klædt i tøj, man normalt kun ser mænd have på - læderjakke, skjorte, krave, seler og bukser - men får det til at virke helt naturligt. Jeg bemærker også den nål med et par guldvinger, hun har siddende i reverset på sin jakke. Mor rømmer sig, og det går op for mig, at jeg har stirret lidt for længe på vores gæst uden at sige noget.

"Baronesse, det er en ære at møde Dem," får jeg fremstammet, mens jeg febrilsk prøver at huske, hvordan man nejer korrekt.

Baronessen ler blot og kommer hen til mig.

"Kald mig bare Iva," siger hun og trykker min hånd. "Elvira, sidst jeg så dig, var du blot en lille baby. Jeg kan ikke fatte, du er blevet så stor - og så køn."

Jeg ved godt, jeg overhovedet ikke er køn, men jeg tager alligevel imod complimenten. Bare det at vide, at vi har mødtes før, gør hende endnu mere interessant i min bog, også selv om jeg var for lille til at huske det. Nu hvor jeg har hende tættere på, kan jeg se, hun er ældre, end jeg først troede. Det undrede mig også, hvordan mor og far kunne være gamle venner med en så ung kvinde, men hun er faktisk på alder med mine forældre. Hun har bare noget ungt over sig, og man skal helt tæt på for at opdage rynkerne omkring hendes grønne øjne og de grå stænk i det røde hår.

Der er te og småkager på bordet, og mens de voksne taler videre, forsøger jeg forgæves at finde på noget begavet at bidrage til samtalen med. Til sidst giver jeg op og nøjes med at lytte til de voksne, mens jeg nipper til min småkage og prøver at ignorere den knasende fornemmelse mellem tænderne. Ud fra deres snak lærer jeg blandt andet at:

1. Iva er en dekoreret krigshelt.
2. Far kæmpede ved hendes side i krigen.
3. Det gjorde mor også!
4. Iva blev adlet af kongen for sin indsats i krigen.
5. Hun er opfinder og har tjent en formue på sine patenter.

Det sidste er forklaringen på, hvorfor Iva sidder i vores stue. Hun har bygget et dampfly og vil have far til at hjælpe hende med at gøre det færdigt. Jeg har selvfølgelig hørt om dampfly før, men jeg troede, man havde opgivet dem, fordi alle tidligere forsøg er gået galt. De mest vellykkede modeller er højst lettet et par meter fra jorden, før de er styrtet ned igen, fordi dampmaskinen er så tung, at det er umuligt at bevare kontrollen. Iva mener dog at have fundet løsningen, men end ikke hendes bedste folk har været i stand til at omsætte teorien til praksis.

"Din far er den bedste mekaniker, jeg nogensinde har mødt," siger hun til mig. "Hvis der er nogen, som kan gøre det, så er det ham."

Jeg stirrer vantro på far, som blot smiler forlegent. Jeg har lyst til at spørge: hvis han virkelig er så dygtig, hvorfor bor vi så her? Men før jeg kan få samlet mod til at sige noget, er de i fuld gang

med at diskutere alle mulige tekniske detaljer, som ligger uden for min fatteevne.

Jeg kigger over på mor og lægger først nu mærke til, at hun ikke er glad. Hun smiler og nikker høfligt og lytter interesseret til samtalen, men jeg kender hende godt nok til at vide, at det er skuespil. Der er noget anstrengt over hendes smil, og hun har det samme blik, som når vi har problemer med at betale vores regninger, eller når hun ser mig gå alene.

Men hvorfor bekymrer hun sig over, at far og Iva taler sammen? Er hun jaloux? Har far og Iva en fortid sammen (som det hedder i romanerne)? Jeg har svært ved at forestille mig det. Min far ser ret almindelig ud, og en kvinde som Iva burde let kunne finde nogen, som er flottere og mere spændende. Men de siger, kærlighed gør blind, så jeg skal ikke afvise, det har været tilfældet. Det åbner så for det næste spørgsmål: Hvis far og Iva har været kærester, hvorfor er han så gift med mor? Forstå mig ret, jeg elsker min mor overalt i verden, men hun er ingen skønhed som Iva, så på den led passer hun og far godt sammen. Jeg har aldrig tvivlet på hendes kærlighed, og hun har altid sørget for, jeg aldrig har manglet noget, selv om jeg ved, pengene er små. Men hvis der er én ting, jeg godt vil ændre ved hende, så er det, at hun ikke altid behøver være den pæne og kedelige husmor. Jeg vil ønske, hun bare en gang imellem gør noget uventet og viser en anden side af sig selv. Måske er det derfor, at tanken om at gå hjemme og passe mand og børn og hus ikke tiltaler mig, fordi jeg har set, hvad det har gjort ved hende.

Og nu kommer Iva så og fortæller, at mor også var med i krigen. Jeg vidste godt, at far havde været i krig, men når jeg har spurgt, har svaret altid været, at jeg ikke er gammel nok til at høre om det, selv om jeg vil mene, at han snart ikke kan bruge den undskyldning mere. Men mor? De har altid sagt, at de først mødte hinanden efter krigen, og hvorfor skulle de lyve om det? Og hvorfor har de aldrig fortalt om Iva? Jeg har det som om, mit hoved er ved at eksplodere på grund af alle de ubesvarede spørgsmål, men jeg er nødt til at væbne mig med tålmodighed og vente til, jeg har Iva på egen hånd, for jeg tvivler på, at mor og far vil fortælle mig alt. Ellers havde de vel allerede gjort det.

Lige da jeg hørte, at far skulle hjælpe Iva med hendes dampfly, troede jeg, han skulle rejse med hende til Kronstad, men det viser sig, at hun har taget flyet med til Støvby. Hun fortæller også, at hun allerede har aftalt med Selskabet, at hun køber far fri fra arbejdet, indtil de har fået flyet til at virke. Hun siger det som om, hun på forhånd vidste, far ville sige ja.

Efter aftensmaden står jeg i køkkenet og hjælper mor med opvasken og kan ikke undgå at lægge mærke til, hvordan hun hele tiden skæver ind i stuen, hvor far og Iva står lænet over

spisebordet og de tegninger, hun har medbragt. Et enkelt kig er nok til at fortælle mig, at han allerede er opslugt af opgaven, selv om han først får flyet at se i morgen.

"Hun virker sød," siger jeg til mor.

"Ja ..." siger mor, uden rigtig at lytte efter.

Jeg hiver i hendes forklæde. "Hvad er der i vejen?" siger jeg lavmælt. "Kan du ikke lide hende?"

Mor ser på mig med et udtryk, jeg ikke rigtig kan tolke. "Selvfølgelig kan jeg det. Hun er en kær, gammel veninde, men ..."

Jeg kigger spørgende på hende.

Mor sukker. "Ting har det bare med at ske, når Iva er i nærheden. For det meste går det godt, men af og til ..."

"Hvad?" hvisker jeg.

Mor trækker bare på skuldrene, og jeg ved, jeg ikke får mere ud af hende i denne omgang. Det gør mig bare endnu mere sikker på, at jeg er nødt til at være alene med Iva. Mens jeg spekulerer på, hvordan det kan lade sig gøre, kommer far ud til os.

"El, jeg har vist Iva nogle af dine tegninger," siger han til mig. "Hun er meget imponeret og vil gerne have, at du tegner hendes fly. Hvad siger du til at komme med os i morgen?"

Jeg ser over på mor, som smiler skævt. Hun kigger ind i stuen og fanger Ivas blik, før hun peger med to fingre på sine øjne og derefter på Iva, som blot nikker tilbage.

"Fint, så er det en aftale," siger far.

Jeg forstår ikke helt, hvad der skete. "Øh ... mor? Må jeg?" spørger jeg.

"Selvfølgelig," siger hun. "I skal nok få det sjovt sammen."

Voksne! Om jeg forstår dem.

Læs resten af novellen i *Krinoline og kedsomhed*, Science Fiction Cirklen, 2018